

ሪፑብሊክ

ምልክነት፣ ስቃይ፣ ግዳድ ሸቅለት፣ ብሓቂ ክሳዕ ክንዲይ ሕሱም እዩ?

መንግስቲ ስዊዝ ብቡራኬ ናይ ላዕለዋ ቤት ፍርዲ ብዙሓ ዑቅባ ሓተትቲ ኤርትራውያን ነጺጎም ንክምለሱ የላዕሳልዎም ኣለዉ። ኣብኡስ እቲ ኩነታት ክሳዕ ክንዲይ ተቀይሩ ድዩ? ኣብ ዉልቀ-መላኺ ምምላስ፣ 3ይ ክፋል።

Eine Recherche von Christian Zeier (Text) und Florian Spring (Bilder), 10.04.2020

ሓደ ትንታኔ ብክርስቲያን ዛየርን (ጽሑፍ) ፍሎርያን ሸፕሪንግ (ኣሳእል)፣ 10.04.2020

<<ኣነ እቲ ኩነታት፣ ዝኸፍኤ ኮይኑ ክብል ምኸኣልኩ>>፣ ተድርስ።

ምናልባት'ውን እቲ ኩነታት ክሳዕ ክንዲይ ሕሱም ኣይከዉንን። ኣብ ኤርትራ ማእርትን፣ ስቃይን ሃገራዊ ኣገልግሎትን ብዝምልከት፣ ምናልባት እቲ ኩነታት ዝተጋነ'ዶ ይኸዉን። እዚ ኣተሓሳስባ እዚ ኣብ ናይ ብዙሓት ደቂ ስዊዝ ኣብ ዘሓለፈ ዓመታት ኣብ ርእሶም ሰሪጹ ይኸዉን። ከምኡ'ውን ኣብ ርእሶይ።

<< እቲ ዉልቀ-መላኺ ኣብ ኤርትራ ክኸትም ኣለዎ >>፣ ይብሉኒ ሓደ ኤርትራዊ ደራሲ ካብ መንግስቲ ኤርትራ ብዓመተ 2012 ዝሃደመ። <<ኣብ ሃገርና ናጽነትን መጻኢ ተስፋን የለን።>> እዚ ድማ ኣብቲ ግዜ ክፋል ናይ ሕቡራት መንግስታት ዝኸነት ናይ ሰብኣዊ መሰል ሸማግለ ብዛዕባ ባርነትን ምልካዉነትን ቅትለትን መላዊ ዝኸነ ስቃይን ክትዛረብ እንከላ እዩ። እዚ ድማ ወዲ ሰብ <<ናይ ኣፍሪቃ ሰመን ኮርያ>> ኢሉ ክዛረብ እንከሎ እዩ። እዚ ድማ ኣብቲ ግዜ ካብ ኤርትራ ስግራ-ዶም እንተኸንካ ኣብ ስዊዝ ዑቅባ ንክትረክብ እኹል ምክንያት ዝነበረሉ ግዜ እዩ ኔሩ።

<<ስዊዝ ንደቂ ሰባት ኣብ ሓደ ምልካዊ ዝኸነ ሃገር ምምላሳ>>፣ ዘይሕሰብ እዩ፣ ትብል እታ ናይ ቀደም ናይ ፍትሒ ምኒስተር ዝነበረት ሲሞነታ ሲማሩጋ ብዓመተ 2015 ነቲ ርኢቶ ናይ ባይቶ ንጉዳይ ኤርትራ ብዝምልከት። ምስ ሓደ ዘይፍተሓዊ ዝኸነ ሃገር ናይ ምምላስ ዉዑል ክግበር ኣይካኣልን እዩ።

ብዙሐት ሰባት ካብ ኤርትራ ሃዲሞም እቶም ኣብ ስዊዝ ዝመጹ ድማ እንዳበዝሑ መጹ። ኣብዛ ተዓጽያ ዘላ ሃገር እቲ ኩነታት ከሳዕ ከንደይ ሕሱም ክኸዉን ከምዝኸእል ኣከራኻሪ ዝኾነ ዝርርብ ተጀመረ።

ነዚ ቀጻሊ ትንታኔ ብዝምልከት

እዚ ሰለስተ ተኸታታሊ ጽሑፍ <<እንደገና ናብ ዉልቀ-መላኽ>> ዝብል፣ ምስ ናይ ስዊዝ ሓባራዊ ናይ ትንታኔ ነጸብራቕ ብሓብር ዝተዳለወ እዩ። እቶም ብመንግስቲ ስዊዝ ዝተነጽጉ ዑቕብኛታት ኤርትራውያን ድሕሪ ምምላሶም ኣብ ኤርትራ እንታይ የጓንፎም? ጋዘጠኛ ክርስትያን ዛፍ-ን ሰኣሊ ፍሎርያን ሽፕሪንግ-ን፣ ንቀርኒ ኣብፍሪቃ ተጓዕዙ፣ ኣብ ጉረቦት ሃገር ኤርትራ ዝኾነት ኢትዮጵያ ደርዘናት ቃለ-ማሕተት ኣካይዶም ታሪኽ ናይ ዝተመልሱ ዳግማይ ርእዮም ከምስክሩን ከረጋገጹን ከላሉ።

ኤርትራ ሰመን ኮርያ ኣይኮነትን

ናይ ስዊዝ ኣባላት ባይቶ ዝኾኑ ኣብ ቲሕቲ ቐጽጽር መንግስቲ ኤርትራ ምስ ከዱ ነቲ ኩነታት ከም ንቡር ይገልጽዎ። ከምዚ ኣብዚ ዝግለጽ <<ኤርትራ ኣብዚ ዓለም መንግስተ-ሰማይ ኣይኮነትን (...)>> ገሃነብ-እሳት እዉን ኣይኮነትን>> ይብል እቲ ናይ ህዝባዊ ሰልፊ ኣባል ባይቶ ዝኾነ ቶማስ ኤሺ ኣብቲ ን«ብሊክ» (Blick) ዝሃቦ መዓልታዊ ናይ ጉዕዞ ጸብጸብ። እታ ናይ ኣርጋወር ናይ ሓምላይ ሰልፊ ኣባል ዝኾነትን እታ ናይ ቀደም ኣባል ናይ መንግስቲ ካቢነ ዝነበረት ሱሳነ ሆኹሊ ነቲ ብዙሕ ግዜ ኣጥፊኣ ዝቀረበቶ ትዕዝብታ ኣብቲ <<ናይ ሰንበት ጋዘጣ>> ትገልጽ። ነሳ ብነጻ ክትንቀሳቀስን ምስ ሰባት ክትዛረብን ከም ዝኸኣለት ትገልጽ። ወጽኢታ፡ <<ኣይፋል፣ ነታ ናይ ኣፍሪቃ ሰመን ኮርያ ትበሃል ከምዚ ኣይተጸበኹዋን።>>

ድሓር ድማ ኤርትራ ምስታ ቀንዲ ጸላኢኣ ዝኾነት ኢትዮጵያ ሰላም ገበረት – እቲ ዓቢ ስግኣት ኣሎ ምዝብል ምኽኒት ነቲ ሃገር ኣብ ዕስክርና ኣእቲዎ ዝነበረ፣ ብሓቂ ከም ዝኸተመ መሰለ። ስዊዝ ኣብ እምነት ናይ ምሕዳር ደረጃ ትርኩብ ይብሎ እቲ ናይ ወጻኢ ምኒስተር ኢግናዚኦ ካሲስ ንናይ ኤርትራ ወጻኢ ምኒስተር። እታ ሃገር ኣብ ናይ ምምላሰ ኩነታት ብዝምልከት ኣብ ላዕለዋይ ደረጃ ተሰሪፃ ትርኩብ፣ ይብል እቲ ናይ ስደተኛታት ቤት ጽሕፈት።

ስቃይን እስራ-ቤትን ግዱድ-ሸቅለትን

እቲ ኩነታት ኣብ ኤርትራ ተመሓይሹዎ? ብሓቂኹ ከሳዕ ከንደይ ሕሱም እዩ? ነዚ ሕቶታት መልሲ ክርከቦ ከቢድ እዩ። ኣብ ኤርትራ እስራ-ቤት ክትበጽሕ ኣይትኸእል ከምኡ'ውን ነቶም ሰባት ኣብ ሓዲጋ ከየእተኸእ ናጻ ኩንካ ክትዛረብ ኣይትኸእል። ወዲ ሰብ ነቶም ሓተትቲ ዑቕባ ዝኾኑ ኣብ ስዊዝ ክሓትት ይኸእል – እንተኾነ ግና ነሶም ተቀባልነት ምእንቲ ከረኽቡ ኢሎም ነቲ ጉዳይ የጋንንዎ ከይኮኑ ይጥርጠሩ እዮም።

በዚ ምኽንያት ድማ ንሕና ንኢትዮጵያ ተጓዓዝና። ካብቶም 500,000 ዝኾኑ ዝሃደሙ ኤርትራውያን – እዚኦም ድማ 10 ሚሊታዊ ናይቲ ህዝቢ ማለት እዩ – ሓደ ሲሶ ዝኸዉን ኣብ ጎረቤት ሃገር ይነበር። ኣብዚ ድማ ንሕና ምስቶም ኣብ ሓጺር ግዜ ካብ ሃገር ዝወጹን ንኤዉሮፓ ክወጹ ዘይደልዩን ናይ ምዕራባዊ ናይ ዑቕባ ቤት ጽሕፈት ከምኡ'ውን ናይ መንግስቶም ፍርህን ጽቕጠትን ዘይብሎም ንኸንዛረብ ክኢልና።

ዓሰርተ ሚሊታዊ ካብቶም ኣብ መንጎ 2016 ን 2019 ካብ ኤርትራ ዝወጹ፣ ብዛዕባ ናይ ቀደም ሂወቶምን መዓልታዊ ናብራኡምን ምሳና ተዛሪቦም። ብዛዕባ ስቃይን ቤት ማእሰርትን ናይ ኤርትራ ሃገራዊ ኣገልግሎትን።

እቶም ፍርቆም ንሕና ዘዘራረብናዮም ድሕሪ እቲ ናይ ሰላም ዉዑል ኣብ መንጎ ኤርትራን ኢትዮጵያን ዝኾነሉ ዝወጹ እዮም። ትሸዓተ ካባቶም ኣብ ኤርትራ ተአሲሮም ዝነበሩ እዮም፣ መብዛሕትኦም ድማ ብዙሕ ግዜ። ገሊኦም ድሕሪ ነዊሕ እዋን ማእሰርቲ ሓቂቆም – ዳርጋ ኩሎም ድማ ኣካላዊ መጉዳእቲ በጺሕዎም እዮ። ዋላ ሓደ ካባቶም ድማ ብቤት ፍርዲ ዝተፈርደ የለን። ዋላ ሓደ ካባቶም እዉን ስለምንታይ ከም ዝተአሰረን ንኸንደይ ከም ዝእሰርን ዝተነግሮ የለን።

1. ቆሃዉታ 2. ዓዲ-አቤቶ 3. ሓሽፊራይ 4. ፎርቶ ሳዋ 5. አደርሰር 6. ናቅፋ 7. ባጽዕኦት ካብ ቐጽሪ 1 ክሳብ ቐጽሪ 5 ኣሸማት ናይ እስሪ ቤታት እዮ። ናቅፋ (6) ናይ ወተሃደራዊ ታዕሊም ቦታ እዮ፤ ኣብኡ-ዉን ኣብ ትሕቲ መሬት ማእሰርቲ ኣሎ። ኣብ ወደባዊት ከተማ ባጽዕ (7) ክፍለሰራዊ 61 ንወተሃደራት ኣብ ናይ ብሓሊ ስርሕ የዋፍር።

ሰለሙን

ኣብ ወርሒ ታሕሳስ 2019 ሓደ ቀዳም ናይ ንግሆ ነበረ፤ ራብዓይ መዓልትና ኮይኑ ምስ ካብ ኤርትራ ዝሃደሙ ሰባት ዝርርብ ጥራይ ክንገብር። ነቶም ሰባት ኣብ ብተዛማዲ ጸጥታ ዘለዎ ዋና ከተማ ኣዲስ ኣበባ ንረኽቦም።

እቲ ንኸይትርኩብ ዘሎ ፍርሂ ብጣዕሚ ዓቢ እዮ። ሰለሙን። <<ኩሉ ግዜ ይሃርሙና>>። ሰለሙን ስንብራቱ የርኢ።

ሰለሙን፣ ሓደ ጸጉሩ ሓጺን ከርዳድን ዝኾነ፣ ኣብ ኣዲስ ኣበባ ኣብቲ ፊቱ ዘሎ ፍርቁ ዝተወደኤ ፕላሶ ኣብቲ ናይ ህንጻ ሰራሕተኛታት ከም ጻጸ ብጫ መከላኸሊ ቆብዕ ተኸዲኖም ላዕልን ታሕትን ዝብልዎ ቦታ ኣፍጢጡ ይጥምት። ኣብቲ ዳርጋ 10 ኪሎ-ሜትር ካብ ዋና ከተማ ኣስመራ ብሰመናዊ ወገን እትርኩብ፣ ኣብቲ ዘስካሕክሕ ቤት ማእሰርቲ ናይ ዓዲ-አቤቶ ከምይ ከም ዘሕለፎ የዕልለና። ኣብዚ እዋን እዚ ሰለሙን ኣብ ካልኣት ኣርባዕተ ቤት ማእሰርትታት እዉን ኔሩ። ነሱ የዕልል።

አብ መንጎኻን መንጎ መርማራይን ሓንቲ ጠረጴዛ ካላ። እሰኻ አብ ፊቱ ኮፍ ትብል፤ አብ ጠረጴዛ ሓንቲ ኮምፑተርን መዝገብን ካሎ። አብ መጀመርታ እቲ መርማራይ ብኸብሪ የዘራርበካ። አብ ቀጻሊ ድማ ክቅጥቅጠካ ይጀምር።

አእዳወይ አሰረኒ፤ እግርኻ ዘርጋሐዮ ድማ በለኒ አብኡ ድማ ሃረመኒ። ክተሰሕቶ እንተ ፈተንካ፤ ብርእሰኻ ሒዙ አብ ባይታ ከድርብየካ ይኸእል። ካብኡ ድልድል ዝበልካ እይተ ኾንካ፤ ካላይ ሓጋዚ ይጽወዕ ወይ ድማ ኣእጋርካ አሰሩ ኣእዳወካ ድማ ብድሕሪት ይአሰሮ። ካብ ምቅጥቃጥ ምስ ደኸመ ይገድፈካ፤ ሕሰበሉ ድማ ይብለካ።

ከከም ኩነታቱ ዝተፈላለየ ኣባትር ካሎ፤ ሓንቲ ጸላም ናይ ፖሊስ በትሪ ወይ'ውን ናይ ማይ ቱቦ።

መጀመርታ በቲ ቱቦ ናይ ማይ ጌሩ ሃሪሙኒ ድሓር ድማ ብበትሪ፤ እታ በትሪ ምስ ተሰብረት ጎዳኣኒ። እዚ ጸሊም ስንብራት ድማ ናቱ እዩ።

ነቲ ናዓኻ ዘምጸኣካ ሰብ ይጽዊዑ አብቲ ሸልኡ አብጻሓዮ ይብሎ።

አብዚ እውይን እዚ ትኽ ኢልካ ክትከይድ ኣይትኸእልን ኢኻ።

ንቐሰልኻ ብቫዘለን ጌርካ ተሕወዮ።

እዚ ቐሰሊ እዚ ብበትሪ ዝተሃረምኩዎ እዩ። ጸሊማ ካላ። ይረኤ'ዶ? እወ ይረኤ እዩ።

<<ብዘይ ምኽንያት ሱቕ ኢሎም አብ ሓደ ቤት ማእሰርቲ ይድርብዮኻ። አብ ኤርትራ ሕገ የለን>>፤ ይብል ሰለሙን

ሰለሙን ስንብራቱ ንሳኣላይ ድሕሪ ምርኣዩ፤ ነታ ሰማያዊት ጅንስ ስሪኡ ንታሕቲ ገጹ ስሒቡ አብታ ጥቃ መስኮት ዝነበረት ወንበሩ ተመሊሱ ኮፍ በለ። ሰለሙን ብድሕሪት ጥራሕ ክሰኣል ደለየ - እቲ ሓዲሩዎ ዘሎ ፍርሂ ሕጂ'ውን ብጣዕሚ ዓቢ እዩ።

አብ እዋን ሰዓት ሕላፍ ብዘይ ናይ መንቀሳቀሲ ፍቓድ

ታሪኽ ናይ ሰለሙን፤ ሃገሪ ኤርትራ ክሳብ ክንደይ ምልካዊ ከም ዝኾነ የርእየና። እዚ ታሪኽ ናይ ሓደ ንቡር መንእሰይ እዩ፤ አብ ትምህርቲ ብዙሕ ንፋዕ ስለ ዘይነበረ መኻይን እንዳ ኣዐረየ ነታ በይና ተዕቢ ኣዲኡ ዝሕግዝ ዝነበረ እዩ። ትምህርቲ ኣብ ዓሰራይ ክፍሊ ኣቋሪጹ ከም መካኒክ ይሰርሕ ነሩ - አብ ዳሓ ዝኾነ መዓልቲ ክሳብ 150 ናቕፋ የእቱ እዚ ድማ ከባቢ 10 ፍራንክን ማለት እዩ። ንሱ ሕገ ስለ ጥሒሱ፤ እዚ ድማ ኣብ ኤርትራ ከቢድ መቅጻዕቲ ኣለዎ።

ሰዓት 23 ሕልፍ ምስ በለት፣ ሰዓት ሕላፍ ድሮ ጀመሩ ኣሎ፣ ወተሃደራት ንሰለሙን ኣብ ኣስመራ ይሕዝዎ። ምስኡ መንቀሳቀሲ ፍቃድ የብሉን ትምህርቲ ድማ ብዘይ ፍቃድ ስለ ዝገደፎ - ኣብ ቃሓዉታ ኣብ ሓንቲ ሸላ ይኣስርዎ። እዚ ቦታ ድማ ካብ ዋና ከተማ ኣብ ደቡባዊ ምብራቕ ይርከብ። ንሰለሙን ናይ መጀመርታ ማእሰርቱ እያ። ንሱ ኣብዚ እዋን እዚ ወዲ 18 ዓመት እዩ ኔሩ።

<<ንቐርሲ ባንን ሻሂን ይወሃበና። ቀትሪ ድማ ባኒ ምስ ዝበሰለ ብርስን። ድራር ድማ ባኒ ጥራሕ። ሓንቲ ባኒ ንዓሰርተ ሰባት - ካብኡስ ከንነብር ኣይንኸእልን ኢና። እቲ ኣብ ኣስመራ ቤተ-ሰብ ዘለዎ መግቢ ይመጸ። እቶም ካልኣት ድማ ክጠምዩ ኣለዎም።>>

እታ ሰለሙን ዝነበራ ሸላ ኣብ ትሕቲ መሬት እያ ትርከብ፣ 2,5 ቢ 15 ሜትር እያ፣ መዓልታዊ ብርሃን የብላን። እቲ ናይ እሱራት ቐጽሪ ኣብ መንጎ ሱሳን ዳርጋ ልዕሊ 70 ይበጽሕ፣ ከም ኩነታቱ ይፈላለ። እቲ ኣየር ሕማቕ እዩ።

<<ጥራሕና ከንድቕስ ግዱዳት ኔርና፣ ምኽንያቱ ድማ ብጣዕሚ ሙቀት ስለ ዝነበረ። እኹል ንፋስ ኣይነበረን፣ ትንፋስና ይሓጸረና። ገለ ካባና እዉን ሃለዎቶም ዘጥፍኡ ኔሮም።>>

<<ንይ ሓካይም ከንከን ኔሩ'ዶ?>>

<<እወ ሓደ ሓኪም ኔሩ። ናብኡ የብጽሑኻ፣ ቀጥቂጦም ድማ ይመልሱኻ። ንሶም እንዳፈለጥካ ምእንቲ ከትሃድም ኢልካ ከም ሕሙም ኣምሲልካ ዝመጸእካ ኔሮም እዮም ዝሓሰብዎ።>>

<<ኣካላዊ መቅጻዕቲ ኔሩ'ዶ?>>

<<ንሶም ኩሉ ግዘኢ እዮም ዝቅጥቅጡና። ሓደ ግዜ ክልተ ምሳና ተኣሲሮም ዝነበሩ ከሃድሙ ክኢሎም። ነቶም ዝተረፍና ግና ብዝረኽቡዎ ቅጥቂጦምና። ገለ ሰባት እዉን ድራኡ ሰንኪሎም ኔሮም፣ ምኽንያቱ ድማ ኣብ መላግብ መሓወር (ኣብራሽም ምሕሱልቶም...) ስለ ዝተሃርሙ። ንዓይ ኣብ ሕቆይ ሃሪሞምኒ። ንገለ እዋና ዝኣክል ከም ንቡር ከንቀሳቀ ይኸእል ኣይነበርኩን።>>

<<እዚ መቅጻዕቲ ዉሳኔ ናይ ቤት ፍርዲ ድዩ? ኣብ ቅድሚ ፈራዳይ ቀሪብካ'ዶ?>>

<<ኣይፋላይ፣ ፍርዳዊ ዉሳኔ ዝበሃል የለን። ሱቅ ኢሎም ኣብ ሓደ ቤት ማእሰርቲ የእትዉኻ ጸኒሖም ድማ ኣብ ሓደ ካልእ። ኤርትራ ሕጊ ኣልቦ እያ።>>

ሰለሙን ካብ ቀሓዉታ ኣብቲ ናይ ወተሃደራዊ ታዕሊም ዘለዎ ናቕፋ ተቀየረ።

<<እዚ ኣብ ትሕቲ መሬት እዩ ዝርከብ፣ ቁማል እዉን ኣሎ። ብጣዕሚ ዝሓል ኔሩ። ንግሆ ሰዓት 7 ንክሸይን ብዘይ ሳእኒ ከንክይድ እንክለና ብኣባትር ይቅጥቁጡና። ድሓር ድማ ዕንጨይቲ ከንኣሪ ክልተ ክሳብ ሰለስተ ኪሎ-ሜትር ብዘይ ሳእኒ ከንክይድ ኣለና። እቲ መንገዲ ድማ እሾኽን ኣእማንን ዘለዎ እዩ። ከትቅልጥፍ ትግደድ እንተ ዘይኮነ ድማ ትቅጥቀጥ።>>

ካብ ዉትህድርና ምህዳም

ክልተ ወርሒ ኣብ ናቕፋ ኣብ ትሕቲ መሬት ድሕሪ ምእሳር ወተሃደራዊ ታዕሊም ተጀመረ። ሰለሙን ድሕሪ ሽዱሽተ ወርሒ ንመጀመርታ ግዜ ካብ ሃገር ክሃድም ፈተነ። ዶብ ሱዳን ክሰግሮ ክኣለ እንተ ኾነ ግና ብወተሃደራት ኤርትራ ትታሒዙ ተመልሰ። ኣብዚ ግዜ እዚ ኣብ ፎርቶ ሳዋ ኣምጽእዎ እዚ ድማ ኣብ ምዕራብ ኤርትራ ሳልሳይ እስራቤቱ ኮነ።

<<ኣብ ፎርቶ ሳዋ ሓደ መደበር ናይ ሃገራዊ ድሕነት ኣሎ። ኣብኡ ድማ ካበይ ከም ዝመጸእኩ ተሓቲተ። ድሓር ድማ ቅጥቀጡኒ። ኩሉና ንህረም ኔርና ከምኡ'ዉን እተን ደቂ-ኣንስትዮ። ኣእዳዉና ተኣሲርና ኔርና።>>

ዓሰርተ መዓልቲ ኣብ መደበር ፖሊስ ሳዋ ጸንሑ። እታ ተጓዕዝ ማኪና ምስ መጸት ድማ ነቶም እሱራት ንእስርቤት ኣደርሰር ተብጸሖም።

<<ኣብ ኣደርሰር መንነትና ወሰዱ። እዚ'ዉን ትሕቲ መሬት እዩ እንተ ኾነ ግና ካብ ናቕፋ ይሓይሽ። መግቢ'ዉን ኣብኡ ድሓን እዩ። ኣብ መዓልቲ ኣርባዕተ ባኒ ይወሃበካ።>>

ሰለሙን ኣብቲ ንራብዓይ ግዜ ዝተኣሰረሉ ቦታ ክልተ ሰሙን ጸንሑ። ኣብዚ እዋን እዚ ንሱ ምስ ካልኣት እሱራት ብሓባር ተቐይዱ ብናይ ጽዕነት ማካኒና ኣብ ሓደ 500 ካልኣት እሱራት ዝርከብዎ ሃንገር ኣብ እስራቤት ሓሽፈራይ ተቀየረ።

<<ኣብ ግዜ መግቢ ንሓንቲ ቐይዲ ይፈትሑልካ። ድሓር ድማ እንደገና ይቐይዱኻ። ለይቲ ድማ ኣእዳዉካ ፈቲሖም ኣእጋርካ ይቐይዱኻ።>>

<<ኣብ ሓሽፈራይ ከትወጽእ እንከለኻ ኩነታትካ ከመይ ኔሩ?>>

<<ኣእዳዉይ ደም ይወጽእ ኔሩ ስንብራት ናይ ቀይዲ እዉን ኔሩ። ኩሉና ብቐልጡፍ ከንከይድ ኣይከኣልናን። ኣእጋርና ፈጥፈጥ ይብብል ኔሩ ከምኡ'ውን ሓቢጡ ኔሩ።>>

ኣናጹ ጥማት፣ ማህረምቲ

ሰለሙን ካብ ሓሽፈራይ ንዓዲ-አቤቶ ተቀየረ፣ እዚ ድማ እቲ ዘሰደምም እስራ-ቤት ናይቲ ሃገር እዩ። ሸዉዓተ ካብቶም ዝሓተትናዮም 10 ሰባት ኣብ ዓዲ አቤቶ ኔሮም እዮም። ቦቲ ንሶም ዝሃቡና ዝርዝር ሓበሬታን ቁሩብ ናይ ቪድዮ ፊልምን ነቲ ቦታ ቐይዲ ኣበይ ከም ዝርከብ ከንረኽቦ ክእለና። ብዙሓት ሰባት ዝሓዘ ሃንገራት፣ ፍሉይ ናይ ስቃይ ክፍልታት፣ ቤተ-ሰብ ንኣዝማዶም መግቢ ዘብጽሑሉ ቦታት፣ እቲ ቦታ ኣብ ሓደ ናይ ፋብሪካታት ከባቢ ድሕሪ ዓዲ አቤቶ ኣብ ጥቃ ጽርግያ ኣሰመራን ከረንን ይርከቡ። ከምቲ ናይ ስዊዝ ፖለቲከኛታት ብ 2016 ዝገበርዎ፣ ሓደ ካብ ዋና ከተማ ንሰማን ገጹ ዝጓዓዝ ካብቲ ሰለሙን ዝሰቀየሉ ዝነበረ ሸላ ቁሩብ ኣማኢት ሜትሮ ሪሒቁ እዩ ዘሓልፍ።

<<ኣብ ኩሉ ሀሪሙኒ። እቲ ቃንዝ ሕጂ'ውን ይስመዓኒ ኣሎ>>፣ ሳምኤል ናይ ርእሲ መጉዳእቲ ኣለዎ።

እቶም ካልኣት ዘዘራረብናዮም እዉን ስንብራት ናይ ዓመጽ ከም ዘለዎም የርእዩ። ሳምኤል ኣብ እስራ-ቤት ገርገራ እዩ ተሳቐዩ። ጸጉሩ ምስ ከፈቶ ኣብ ርእሱ ሓደ ዓሚ ስንብራት ይርኤ።

ገርገራ ሓደ ከትገልጹ ዘይትኸእል ሕሱም ቦታ እዩ። እቲ ናይ ትሕቲ መሬት ቤት ማእሰርቲ ብዙሓት ኣናጹ ኣለዉኦ፣ ናይ መግቢ ሕጽረት ኣሎ፣ ከምኡ'ውን መዓልታዊ ሰባት ይሞቱ። ከንሸይን እንዳ ሽድና ሓደ ሕሙም ሰብኣይ ኣብ መሬት ወዲቐ። ኣነ ክሰከም ስለ ዘይካልልሉ ሓገዝክዎ። ዳሓር እቲ ሓላፊ መጻኡ ኣብ ኩሉ ነብሰይ ሃረመኒ። ኣብዚ መስበርቲ ኣለኒ ኣብዚ ድማ ሓደ ፍጋእ ኣብዚ ድማ ስንብራት ናይ ርእሲ። ክሳብ ሎሚ ቃንዝ ኣለኒ

ሳምኤል

አብ ሓደ እዋናዊ እስራ-ቤት አብ ጥቃ ዶብ ኢትዮጵያ እቲ ዝኸፍኤ ናይ ስቃይ ማኸለኻ ቐጽሪ <<8>> ዝበሃል አብ ኤርትራ ወሪድዎ ኢዩ።

አእዳወይን አእጋሪይን ንድሕሪት አሰሩ፤ አብ መንጎ አእዳወይ ሓደ ሓጺን የእትዮም አእጋሪይ ንላዕሊ ጌሮም ሰቀሉ። ድሓር ድማ አብ ጻዕዳ እግረይ ሃረሙ። ክሳብ አብ ዳሕረዋይ እስራ-ቤት ንቅየር በይነይ ክኸይድ ይኸእል ኣይነበርኩን

ሳምኤል

ሸወዓተ ካብቶም ዘዘራረብናዮም ዓሰርተ ሰባት ብመሰረት ናይ ሕቡራት መንግስታት አንጻር ስቃይ ወ.ዑ.ል ወሪድዎም እዩ።

ከምዚ ኮይኑ ከብቅዕ ስዊስ ግና አሰራርሓአ አጸንኪራቶ

አብ ዝሓለፈ ዓመት ድሕሪ ሰላም ምስ ኢትዮጵያ ምትግባሩ እቲ ኩነታት አብ ሃገርካ ተመሓይሹ'ዶ ዝብል ሕቶ ምስ ቀረበሉ፣ ሰለሙን አሰደሚምዎ ከምዚ ኢሉ ይምልስ፡ <<ዋላ ሓንቲ ዝተቀየረ የለን። ጸገምና እቲ ወልቀ-ምልክት፣ እቲ ስርዓት እዩ። እቲ መንግስቲ ክሳብ ዘሎ፣ ዋላ ሓንቲ ክቅየር ኣይኮነን።>> አብዚ ነጥቢ እዚ ኩሎም ዘዘራረብናዮም ይሰማምዑ እዮም፡ እቲ ኩነታት ከምቲ ተሰፋ ዝተገብሮ ዘይኮነስ ብአንጻሩ ዋላ ሓንቲ ኣይተቀየረን።

<<ነቲ አብ ኢትዮጵያ ዘሎ መዓስከር ናይ ስደተኛታት ተመልከት። መሊኡ እዘሎ፣ ኩሉ መዓልቲ ድማ ስደተኛታት ካብ ኤርትራ ይመጹ ኣለዉ>>፣ ይብል ተኸለ፣ እቲ ብዓመተ 2017 ዝሃደመ።

ናይ ሞያ ሰባት ይኹኑ ግዳይ ዝኹኑ ኣብ ኤርትራ ዝተቀየረ ነገር ከም ዘየለ ይሳማምዑ እዮም፡ ተኸለ ብ 2017 ዝሃደመ እዩ።

<<ኣሃዲን ከም ሰበይ ድሕሪቲ ናይ ሰላም ወዑል ገለ ለዉጢ ይመጽእ ይኸውን ዝብል ትጽቢት ነይሩኒ>> ይብል ኣብራሃም፣ ዕድሚኡ ኣብ መፋርቕ ዲሲራታት፣ እቲ ኣብ ዘሓለፈ ዓመት ንኢትዮጵያ ዝሃደመ። <<እንተኾነ ግና ዋላ ሓንቲ ዝተቀየረ የለን። ከም ቀደሙ እዩ ዘሎ፡ መወዳእታ ዘይብሉ ዕስክርና፣ ለዉጢ የለን። ተስፋ ስለ ዝቆረጸኩ ካብ ሃገር ወጺኤ። ኣነ ኣብ ኤርትራ ተመሊሰ እቲ ናይ ኤለክትሪ ሞያይ ክቅጽሎ ይደሊ። እንተኾነ ግና እዚ መንግስቲ ኣብ ስልጣን ክሳዕ ዘሎ ዝኸውን ነገር የለን።

<<ምስ ተመልሱ ዘሳቀይዎም ኣዕርኹት ኣለዉኒ>>፣ ይብል ተደርስ፣ እቲ ብ 2018 ዝወጸ። <<ዋላ ቐሩብ ለዉጢ የለን። ኣነስ እቲ ኩነታት ኣጸቢቐ ከፊኡ እኳ ምበልኩ።>>

ዋላ እውን ኣብ መንጎ ናይ ሞያ ሰባትን ግዳይ ዝኹኑን እቲ ሰብአዊ መሰል ኣብ ኤርትራ ከም ዘይተማሓየሽ ይሰማምዑ ድኣ እምበር፣ ስዊዝ ግና ነቲ ናታ ናይ ዑቅባ ስራሕ ነቶም ካብ ኤርትራ ንዝመጹ ዑቅባኛታት ብቀጻሊ ተኸርሮ ኣላ። እቲ ናይ መንግስቲ ምምሕዳራዊ ቤት ፍርዲ ብዉሳኔ ንኣርባዕተ ከምዚ ዓይነት መቃይሮ ደጊፍዎ ኣሎ።

እተን ቀንዲ ክልተ፡ ኣብ ወርሒ ጥሪ 2017 ቤት ፍርዲ፣ ስግረ ዶብ ጥራሕ ምወጻእ በይኑ ናይ ዑቅባ ምኽንያት ክኸውን ኣይክእልን እዩ ኢሉ ወሲኑ። እዚ ድማ ንዉሑዳት ሰባት ተቀባልነት ሂቡ ብዙሓት ድማ ግዝያዊ መንበሪ ጥራሕ ይወስዱ። ነዚ

ንብዙሐት ናይ ዑቕባ መንጸግቲ ዝኾነ ምኽንያት ድማ ኣብ ወርሒ ሓምሌ 2018 ቤት ፍርዲ ነዚ ናይ ስራሕ መቀይሮ ደገፎ። ሕጂ ዋላውን ድሕሪ ምምላስ ሃገራዊ ኣገልግሎት ይወሰዱኻ ንዓድኻ ምምላስ ይካኣል እዩ።

ግዳድ ሸቅለት ብ 25 ፍራንክን

ነዚ ናይ ሓይሊ ኣገልግሎት ሰለሙንውን ወዲልዎ እዩ። ካብ ናይ ዓዲ-አቤቶ እስራ-ቤት ምስ ወጻ ኣብ ወትህድርና ተመሊሱ ኣብ ክፍለ-ሰራዊት 61 ኣብ ወደባዊት ከተማ ባጽዕ ተመዲቡ ኔሩ። ኣብዚ ከም ወተሃደር ዘይኮነስ ኣብ ምህናጽ ጽርግያን ናይ ጽዕነት መካይን ንብረት ኣብ ምጽዓንን ምርጋፍን እዩ ተዋፊሩ ኔሩ። ንሱ ናይ ጽዕነት መካይንን ዶዘራትን ምዝዋር ተማህረ። ኣብቲ ግዳድ ሃገራዊ ወትህድርና ንሓደ ዓመትን መንፈቕን ንወርሒ ዳርጋ 40 ፍራንክን እንዳወሰደ ይሰርሕ ኔሩ። ድሕርዚ ገንዘብ ምቕያሩ ድማ ንወርሒ 25 ፍንክን ይወስድ ኔሩ።

እዚ ንሸጋራውን ኣይኣክልን እዩ። ኣብቲ ወተሃደራዊ መዓስከር ዘሎ ድኳን ክሳብ 500 ናቕፋ ክትልቃሕ ይካኣል እዚ ማለት ድማ 30 ፍራንክን ማለት እዩ። ኣነ ካብ ወርሒ ክሳብ ወርሒ ኣብ ዕዳ ይነበር ኔረ። ከምዚ ኢሊ እውን ክነበር ኣይደለኹን። ዋላ ንሓደ ሰብ ክሕግዝ ኣይካኣልኹን። በዚ ምኽንያት ድማ እዩ ሃዲመ።

ሰለሙን።

ሾመንተ ካብቶም ንሕና ዘዘራረብናዮም ዓሰርተ ሰባት ኣብ ሃገራዊ ኣገልግሎት ኔሮም፣ ክልተ ድማ ቅድሚኒ ኣብ ወትህድርና ምወሳይም ሃዲሞም። እቶም ሾመንተ ኣብቲ ናይ ሃገራዊ ኣገልግሎት ኣብ ክፍሊ ወትህድርና ኔሮም። ብሓቂ ግና እቶም ኣርባዕተ ጥራሕ እዮም ኣብ ወትህድርና ዝነበሩ። እቶም ካልኣት ግና ኣብ መራኽብ ምርጋፍን ገዛውቲን ጽርግያን ኣብ ምህናጽን ተዋፊሮም ኔሮም። ወርሓዊ ደመዘም ድማ ኣብ መንጎ 5 ን 60 ፍራንክን እዩ ኔሩ።

ነጋሲ እቲ ኣብ ወትህድርና ከም ኣልሓማይ ሓጺን ዝሰርሕ ዝነበረ ደሞዱ ኣብ ወርሒ 40 ፍራንክን እዩ ኔሩ። <<እዚ ትርጉም የብሉን፣ ንሻህን ናይ ሞባይል ረሲት ጥራይ ኢና ንገዝኣሉ>>፣ ይብል ንሱ። ሓደ ጽምዲ ስረ ካብቲ ናይ ወርሓዊ ደሞዝካ ንላዕሊ እዩ። <<ዓይነታዊ ዘይኮነ እንተ ገዛእካ፣ ምናልባት ክልተ ወይ'ውን ሰለስተ ጽምዲ የግዘኣካ።>>

<<ንሶም ንዓና ባሮት ጌሮምና ከምኡ'ውን መዝሚዞምና እዮም>>

ዮወሃስ ዋላኳ ወተሃደራዊ ታዕሊም ይወስድ ዳኣ እምበር ኣብ ወደባዊት ከተማ ዓሰብ ናይቶም ሓለፊቲ ክፍለሰራዊት ገዛውቲ ኣብ ምህናጽ እዩ ተዋፊሩ ዝነበረ። <<ንሶም ንዓና ባሮት ጌሮምና ኔሮም። መዝሚዞምናን ሕማቕ ጌሮም ሒዞምናን እዮም>>፣ ይብል ንሱ። <<ኣብ ኤርትራ ምሉእ ሂወተይ ዋላ ሓንቲ ክገብር ከም ዘይክእል እፈልጥ ኔረ። በዚ ምኽንያት ድማ ካብ ሃገሪይ ወጺኤ።>>

አብ ነብሱ ብወተሃደራት ኤርትራ ዘሰካሕከሕ ጉዳይ ዝወረዶ፣
የናሰ።

ግዱድ ሸቅለት ብመሰረት ዓንቀጽ 4 ፈላይ ዓንቀጽ 2 ናይ ኤወሮጳ ሰብአዊ-መሰል-ዉዑል (EMRK) ኩልኩል እዩ። ሃገራዊ ናይ ምምሕዳር ቤት ፍርዲ ብ 2018 ኤርትራ-ዉያን እንተ ድኣ ጥሕሰት ናይ ዓንቀጽ 2 (ናይ ምምንባር መሰል)፣ ዓንቀጽ 3 (ስቃይ ኩልኩል እዩ) ወይ'ዉን ዓንቀጽ 4 ፈላይ ዓንቀጽ 1 (ባርነት ኩልኩል እዩ) ዘንጸላልዎም እንተ ኮይኑ ከምላሱ ኣይክእሉን እዮም ኢሉ ወሲኑ።

ግዱድ ሸቅለት'ከ ከመይ እዩ? ቤት ፍርዲ ነዚ እዉን ካብ ምምላሰ ክሕልዎም ከም ዘለዎም ክዉሰን ኔርዎ። እቲ ናይ ዓባይ ብሪጣንያ ላዕለዎይ ቤት ፍርዲ፣ ኣብቲ ኣድላዩ ዝኾነ ነጥብታት እዉን እቲ ናይ ስዊዝ ዉሳኔ ዝምርኮሰሉ፣ ኣብቲ ቀንዲ ናይ ኤርትራ ዉሳኔ ናይ 2016 ከምዚ ይብል። እቲ ኣብቲ ግዜ ምምላሰ ኣብ ሃገራዊ ኣገልግሎት ምእታዉ፣ ኣንጻር ግዱድ ሸቅለት ጥራሕ ዘይኮነ ዝጥሕስ እንታይ ድኣ፣ ኣንጻር ዘይሰብአዊ-መሰል ኣተሓሕዛ ብመሰረት ዓንቀጽ 3 ናይ ኤወሮጳ ሰብአዊ-መሰል-ዉዑል (EMRK) ከማን ይጥሕስ እዩ።

እንተኾነ ግና እቲ ናይ ስዊዝ ሃገራዊ ምምሕዳራዊ ቤት ፍርዲ ካልእ ዉሳኔ ወሲዱ። ዋላኳ እቲ ክብደቱ ይጥቀሶ እምበር፣ እቲ ናይ ስዊዝ ሃገራዊ ምምሕዳራዊ ቤት ፍርዲ ኣብቲ ናይ 2018 ዉሳኔኡ ከዚ ኢሉ ይጽሕፍ፣ እቲ ናይ ኤርትራ ሃገራዊ ኣገልግሎት ኣብ ምሉእ ሃገር ከም መስርሕ ናይ ስራሕ ፈጠራ ኮይኑ እዩ ዝርኤ፣ ይብል። እቲ ናይ ግዜ ገደቡ ምልካዊ እዩ መዓስ ከም ዝዉዳእ እዉን ፍሉጥ ኣይኮነን። ብተወሳኺ ምዝመዛ ዘለዎን ኣብ ግዜ ኣገልግሎ ምእባይ ድማ <<ጽነዕ መቅጻዕቲ>> ይስዕብ።

ነዚ ኩሉ ድማ ኣብ ክሊ ናይ ኤርትራ ሲቫሊስታዊ ናይ ቁጠባ ሰዓትን ሃገራዊ ሰረተ እምነትን ካብ ካልኣት ሃገራት ናጻ ምዃን ኮይኑ ይርኤ። እዚ ኢሰብዊ ዝኾነ ኣተሓሕዛ ኣይኮነን፣ እቲ ግዱድ ሸቅለት ድማ ቅቡል እዩ፣ ምኽንያቱ ድማ እቶም ሃገራዊ ኣገልግሎት ዝገብሩ <<ኣብ ናይ ናብራ ጸገም ንኸይርከቡ እዩ።>> እዚ ማለት ድማ፣ ንሰባት ኣብ ናይ ግዱድ ሸቅለት ንኸመልሱ ንስዊዝ ቅቡል እዩ።

እቲ ናይ ስዊዝ ናይ ስደተኛታት ሓገዝ ዝኾነ ናይ ሕጊ በዓል ሞያ፣ ሚካኤል ፕፋይፈር ከምዝብሎ፣ እቲ ናይ ስዊዝ ምምሕዳራዊ ቤት ፍርዲ ነቲ ኣብ መንጎ ግዱድ ሸቅለትን፣ ስቃይን ኢሰብአዊ ዝኾነ ኣተሓሕዛን ዘሎ ዶባት የህሰሶ፣ ይብል። <<እዚ ብዓይኒ ሕጊ ዘተሓሰብ እዩ>> ይብል ፕፋይፈር። ነዚ መስርሕ እዚ ኣብቲ ሓርፋፍ ጥሕሰት ናይ ግዱድ ሸቅለት ከጥቀሙሉ ከም ዝኸእሉ፣ እቶም ፊራዶ እኹል ዝኾነ መብርሂ ኣይሃቡሉን። <<ነዚ ነሶም ገዲፎሞ፣ ምኽንያቱ ድማ ኣብ ከምዚ ዓይነት ዉጽኢት ክመጹ ስለ ዝደለዩ እዮም።>>

እቶም ናይ ሕጊ ሙሁራት ነቶም ኤርትራውያን ሓተትቲ ዑቕባ ዝጣበቁ ብዙሓት ሰባት ከም ንጋ ይጠቅሱዎ። ስለዚ እዚ ፖሊቲካዊ ወሳኔ ድዩ?

እቲ ጽኑዕ ዝኾነ ናይ ህዝባዊ ሰልፊ ኣባል ፈራዳይ

ሓዲ ኣፈኛ ኣብ ዝቀረበሉ ሕቶ ከምዚ ኢሉ ይጽሕፍ፣ እቶም ናይ ሴንት-ጋሊን ፈራዳ ካብ ናይ ሰልፊ ኣባልነቶም ናጻ ኮይኖም እዮም ወሳኔ ዝወሰዱ ከምኡ'ውን ነቲ ናይ ሃገራዊ ምምሕዳራዊ ቤት ፍርዲ ወዑል ዝምእዘዙ እዮም። እንተኾነ ግና እቲ ናይ 2016 መጽናዕቲ ናይ <<ታግስ ኣንዛይገር>> እቲ ናይ ፈራዳ ወሳኔ ክሳብ ክንደይ ፖሊቲካዊ ከምዝኾነ የርኢ፣ እቶም ጸጋማውያን ፈራዳ ብሰለስተ ዕጽፊ ነቲ ክሲ ናይ ዑቕባ ይቅበሉ ካብቶም ኣባላት ሰልፊ የማናውያን ወይ'ውን ሕሉፍ የማናውያን ፈራዳ። እቶም ብጣዕሚ ጽንኩራት ፈራዳ ኣባላት ናይ ዜጋዊ ሰልፊ፣ ናጻ ሰልፊ፣ ህዝባዊ ሰልፊ እዮም። ካብዚኦም ዝጸንከረ፣ ዳቪድ ረ. ዋግነር (ናይ ስዊዝ ህዝባዊ ሰልፊ) ካብ 100 ክሲ 7 ጥራሕ ተቀቢሉ።

ኣብ ናይ ዕለት 18 ሓምለ 2018 ኣብቲ ኣብዝሓ ድምጺ ዝሓትት ናይ ኤርትራ ወሳኔ፣ እቶም ኩሉም ፈራዳ ናይ ክፍሊ 6 ን 7 ናይ ሃገራዊ ምምሕዳራዊ ቤት ፍርዲ ተኻፊሎም ኔሮም። ሰላሳ ፈራዳ ዝኾኑ እዮም – እዚኦም ዳርጋ ኩሉም ምስ ሓዲ ሰልፊ ዝወሃሃዱ እዮም።

ሓምላይን ሶሻል ሰላፍን ኣብቲ ግዜ እቲ ዓሰርተ-ሓዲ ፈራዳ ኔሮም፣ ከምኡ'ውን ህዝባዊ ሰልፊን ናጻ ሰልፍን ዓሰርተ-ሓዲ፣ እቶም ናይ ማእከል ዝበሃሉ (ናይ ክርስትያን ሰልፊ፣ ሓምላይ ናጻ ሰልፊ፣ ናይ ዜጋ ሰልፊ) ድማ ኣርባዕተ፣ ካልኣት ኣርባዕተ ድማ ሰልፊ ዘይነበሮም ኔሮም። መን ከመይ ከም ዘድመጸ፣ እቲ ወሳኔ ብሓቂ እክሳብ ክንደይ ብወሒድ ድምጺ ተዓዊቱን፣ እቲ ዝቋወምኩ እንታይ ዓይነት መርትዖ ኣቅሪቡ፣ ብሃገራዊ ምምሕዳራዊ ቤት ፍርዲ መብርሂ ኣይተሃበሉን።

ሓዲ ብቑሩብ ዝያዳ ድምጺ ዝተወሰነ

እንተኾነ ግና ብዙሓት ሰብ ሞያ ነዚ ዛዕባዚ ዝከታተሉን ምስቶም ገለ ክፋላት ኣብቲ ወሳኔ ዝተሳተፉ ፈራዳን ሰብ መዝን ዝተዛረቡ ከምዚ ኣይብሉ፡ እዚ ወሳኔ እዚ፣ እቲ ቀንዲ ንናይ ስዊዝ ናይ ዑቕባ መስርሕ ኣብ ዝሓለፈ ዓመት ዘጸንከረ ዝምርኮሰሉን ብወሒድ ኣብሳጫ ድምጺ ኣብ ተግባር ዝወግለ እዩ። ዳርጋ ልዕሊ ፍርቂ ካብቶም ፈራዳ ስዊዝ ንሰባት ኣብ ግዳድ ሽቅለት ክትመልስ ትኽእል እያ ዝብል ርኢቶ ኣለዎም። እቲ ወሳኔኦም ሕጋዊ መርትዖ ኣለዎ'ዶ ወይስ የብሉን ብናይ ኤወሮጳ ብናይ ሰብኣዊ-መሰል ፍርዲ ቤት ናይ መወዳእታ መብርሂ ክወሃቡ ኣለዎ።

Schaubild 1: ከፍለ ሓደ ካብ 500,000 ሰደተኛታት ኤርትራውን፡ ከፍለ።

ኣብኡ ካብ 2018 ጀሚሩ ተመሳሳሊ መዝገብ ተኸፊቱ ኣሎ። ሓደ ካብ ሰዊዝ ከወጽእ ዝተገደደ መንእሰይ ኤርትራዊ ነቲ ናይ ሃገራዊ ምምሕዳራዊ ቤት ፍርዲ ዉሳኔ ኣብ ናይ ሽትራቡርግ ቤት ፍርዲ ይግባይ ኢሉ ኣሎ። ምኽንያቱ ድማ እንተ ድኣ ንኤርትራ ተመሊሰ ኣብ ሃገራዊ ኣገልግሎት ክኣቱዉኒ ኢዮም ኢሉ ስለ ዝሓሰብ እዩ። ክሳብ ሕጂ ግና ዝኾነ ነገር የለን። እታ ናይ ሰዊዝ ናይ ሰደተኛታት ኣማኻሪት ዝኾነት ሳራ ፍረህነር፣ እቲ ናይ ኤወሮጳ ቤት ፍርዲ ብዛዕባ እዚ ወዕወዕ ዝኾነ ፖሊቲካዊ ዛዕባ ርኢቶ ዝህብ ኣይመስለንን ትብል።

ነሳ ብዝያዳ ተስፋኣ ኣብቲ ናይ ሕቡራት መንግስታት ሽማግሌ ኣንጻር ስቃይ እዩ፣ ኣብኡ እዉን ሓደ መንገብ ይግባይ ኢሉ ኣሎ። እዚ መንእሰይ ኤርትራዊ ንዓዱ ተመሊሱ - ብህጹጽ ድማ ናብ ሃገራዊ ኣገልግሎት ክኣቱ ኣለዎ። ብ 2018 እቲ ሽማግሌ ከምዚ ይዉስን፣ ሰዊዝ ንኤርትራ ሰብ ክትመልስ ምዉሳኖ፣ ኣንጻር ስቃይ ዉዑል ናይ ሕቡራት መንግስታት ጥሒሳ በዚ ምኽንያት ድማ ነቲ ጉዳይ ብወልቃዉነት ንክምርምርዎ ትጠልብ። እቲ ዳግማይ ንናይ ሰዊዝ ናይ ዑቕባ መስርሕ ዝወቕስ መዓስን እንታይ ዓይነት ጽልዎ ክህልዎ እዩ፣ ርጉጽ ኣይኮነን።

እንተ ዳኣ ናይ ሰዊዝ ናይ ዑቕባ መስርሕ ወይ"ዉን እቲ ኩነታት ኣብ ኤርትራ እንተ ዘይተቀየረ፣ እቲ ናይ ተመሊሲቲ ዑቕባኛታት ኩነታት፣ ከም ዘለዎ እዩ ክተርፍ።

እታ ሓንቲ ንክትወጽእ ዘሎ ዕድል ስግረ-ዶብ ጥራሕ እዩ

እቶም ካብ ናይ ሰዊዝ መንግስታዊ ትካላት፣ ካብ ኣሃዛዊ ጸብጻብን ከምኡ'ዉን ካብ ገጸም ዝኸወሉ ተመሊሲቲ ኤርትራውያን ብጣዕሚ ዉሑዳት እዮም። ኣብኡ እንታይ የገንፎም ድማ እቲ ንሕና ኣብ ክፋል 1 ናይዚ ተኸታታሊ ጽሑፍ እዚ ዝገበርናዮ ታሪኽ የርኢ። ተስፋይ እቲ ዕብይ ዝበለ ኣብ ኢትዮጵያ ኣብ ገዳም ዝኣተወ፣ ሂወቱ መኒኑ።

ወይ"ዉን ዮናስ፡ ካብ ሰዊዝ ድሕሪ ምምላሱን ኣብ ኤርትራ ድሕሪ ምእሳሩን ምስቃዩን እንደገና ከሃድም ዝኸኣለ፣ ብቀጻሊ ክቃለስ ወሲኑ። ነሱ ዳግማይ ኣብ ሰዊዝ ክኣቱን ዑቕባ ክሓትትን ምእንቲ ሎሚ ኣብ ሓደ ናይ ኤወሮጳ ሃገር ይርከብ።

ድሕሪ ምምላሱ እንታይ ከም ዘገነፎ ነቶም መንግስታዊያን ትካላት ከዕልሎም ይደሊ። ሰዊዝ ንዑኡ ናይ ዑቕባ ተቀባልነት ክትህበን ንክልኣት ኤርትራውያን ድማ ናብ ዓዶም ክትመልሱም ከም ዘይብላ። <<እቲ ናባይ ዝወረደ ናብ ካልኣት ኤርትራውያን እዉን ይወርድ እዩ>>፣ ዮናስ ብተለፎን ይሕብር።

እታ ሃገር፣ እታ ንዑኡ ናብ ወልቀ-መላሺ ዝመለሰቶ፣ ብምኽንያት ዘጓነፎ፣ ናይ ዑቕባ መስርሓ ዳግመ ርኢቶ ክትገብር ናይ ግድን ዝኾነት፣ ናቱ ተገሳስነት የብላን። << ኣቶዮናስ ኣብቲ ዝነበረሉ ቦታ ዑቕባ ክሓትት ይኸእል እዩ>>፣ ኢሉ እቲ ናይ ስዊዝ ናይ ስደተኛታት ቤት ጽሕፈት ይጽሕፍ። እት ናቱ ናይ ዑቕባ መስርሕ ተዳጽዩ እዩ፣ በዚ ምኽንያት ድማ ክምለስ ኣይከእልን እዩ።

የናስ ጉዳዩ ዳግማይ ክርኤ ንተኾይኑ፣ ዘለዎ ዕድል ንስዊዝ ካብ ሕጊ ወጻኢ ጌሩ ክሓቱ እንተ ኸኢሉ ጥራሕ እዩ።

ኩሉም ንሕና ዘዘራረብናዮም ሰባት ንጸጥትኦም ክብሉ ስሞም ክንዕቅብ ተማሕጺኖምና፣ ንሕና ግና ኣሸማቶም ንፈልጦ ኢና።

ደረሰቲ ብዝምልከት

ጋዜጠኛ ክርስቲያን ዛየር ካብ ዓመታት ኣትሒዙ ብዛዕባ ኤርትራውያን ዑቕባኛታት ኣብ ስዊዝ ርክብ ዘለዎ እዩ። ብዓመተ 2016 ዕላዊ ቪዛ ወሲዱ ንኤርትራ ኬዱ ኔሩ። ሳኣላይ ፍሎርያን ሸፕሪንግ መብዛሕትኡ ኣብ ናይ ገንረ-ሪፖርታጅ እዩ ዝሰርሕ፣ ከምኡ'ውን ሕጂ ኣብ ፓፑኣ-ኖይገንያን ሞዛምቢክን። ኣይሰ ቱርካን፣ ኣብ ካላይ ክፋል ተርኣ ዝተጻወተት፣ ጋዜጠኛን ናይ ናጻ ሰራሕተኛ ምስ ሓባራዊ ትንታኔ ነጸብራቕ እያ።